

FYLKESMANNEN I TELEMARK
Landbruksavdelingen

ÅRSMELDING 2014 - SKOGBRUK

ÅRSMELDING 2014

SKOGBRUK

INNHOLD

.....	1
ORGANISASJON OG VIRKSOMHET	4
LANDBRUKSPOLITISKE VIRKEMIDLER	4
TELEMARKSKOGBRUKET I TALL	5
INVESTERINGER I SKOGBRUKET	5
TILSKUDD FRA STATEN	5
TILDELT OG UTBETALT TILSKUDD 2014	5
RESULTAT	6
SKOGBRUKET I TELEMARK 2014	7
AVVIRKNING	7
SKOGKULTUR	8
SKOGSKADER	10
SKOGSVEGER	11
SKOGBRUKSPLANLEGGING	12
TREBRUK OG BIOENERGI	13
SKOGFONDSORDNINGEN	16
KONTROLL AV SKOGTILTAK OG SKOGTILSTAND	17
TELEMARK SKOGOPPSYNSLAGS FAGUTFERD	18
TABELLER	19

ORGANISASJON OG VIRKSOMHET

Fylkesmannen i Telemark er organisert i fire fagavdelinger, administrativ enhet og samordningsstab.

Oppgaver tilknyttet skogbruk er lagt til Landbruksavdelingen. Ledelse og medarbeidere med oppgaver spesielt tilknyttet skogbruk var i 2014 som følger:

Helge Nymoen	landbruksdirektør
Marita Bruun	underdirektør
Ole Jørgen Wefald	seniorrådgiver
Inger Sofie Bøe Finseth	førstekonsulent
Liv Hanssen	førstekonsulent (til 1.9.2014)
Hans Jørgen Aase	rådgiver
Per Kristoffersen	fylkesskogmester
Liv Aakre	fylkesskogmester

Fylkesmannen i Telemark fører regnskap over skogfondsmidlene og rentemidlene av skogfondet. Fylkesmannen og kommunene forvalter tilskudd til ulike skogbrukstiltak. Denne årsmeldingen inneholder statistikk og oversikter over skognæringens aktivitet, omfang og økonomiske betydning i Telemark i 2014. I tillegg beskrives og analyseres skogbrukets utvikling sett fra Fylkesmannens ståsted.

LANDBRUKSPOLITISKE VIRKEMIDLER

Skogbruket i Telemark har lange tradisjoner og produserer årlig tømmer for store verdier. Vi ser nå trender i samfunnet der bioøkonomi og fornybare ressurser får en enda større og viktigere betydning. Nasjonal politikk er rettet mot å øke skogens positive verdiskapnings- og klimabidrag gjennom aktivt bærekraftig skogbruk.

Statens landbruksforvaltning (SLF) og Statens Reindriftsforvaltning ble 01.juli 2014 slått sammen til Landbruksdirektoratet. Landbruksdirektoratet har sammen med fylkesmennene og kommunene ansvaret for å sette i verk viktige deler av nasjonal landbrukspolitikk. Landbruksdirektoratet bevilger økonomiske virkemidler til skogbruket i Telemark gjennom «Nærings- og miljøtiltak i skogbruket» (NMSK). Fylkesmannen fordeler skogkulturdelen i NMSK videre til kommunene, som igjen bevilger midler til enkelttiltak etter forskrift og egne strategier. Når det gjelder skogsveier og taubanedrift mv. samt skogbruksplanlegging, er det Fylkesmannen som bevilger tilskuddene til enkelttiltak.

Telemark ble for 2014 fra SLF tildelt 4,7 mill. kr til skogkultur, til veibygging 5,1 mill. kr og 0,1 mill. kr til skogbruksplanlegging.

Prioriteringer og resultat for 2014

Kommunene har utbetalt kr 5,0 mill. kr til skogkultur, miljøtiltak i skog og ekstra skogkultursatsing i 2014.

Fylkesmannen har utbetalt 4,2 mill. kr til vegformål, i hovedsak til ombygging og nyanlegg av bilveg.

Til skogbruksplanlegging er det utbetalt kr 485 737 i tilskudd i forbindelse med avslutning av fellestakst i Porsgrunn.

TELEMARKSKOGBRUKET I TALL

Kilde: Landsskogtakseringen (taksering 2008 – 2012)

Produktivt skogareal	5 400 000 daa
Stående tømmervolum *	71 473 000 m ³
Årlig tilvekst	1 947 000 m ³
Årlig nyttbart volum **	970 000 m ³
Antall skogeiendommer	6 300 stk.

* Stående tømmervolum, tilvekst og nyttbart volum er oppgitt uten bark. ** Tilsvarer volum av alle treslag for boniteter fra H₄₀ lik 11 og høyere og med driftsveilende mindre enn 500 meter.

INVESTERINGER I SKOGBRUKET

I 1000 kr	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Skogkultur *	16 485	18 366	16 713	12 732	13 634	15 043	15 078	12 196
Skogsveier **	6 719	12 690	17 223	14 420	8 590	8 519	8 601	11 160

* Investeringer i skogkultur med tilskudd ekskl. skogkulturaksjoner mm. ** Investeringen i skogsveier bygd og ombygd med tilskudd, gjelder kostnad for skogsveier ferdig godkjent det enkelte år.

TILSKUDD FRA STATEN

I 1000 kr *	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Skogkultur	4 679	5 106	4 018	2 913	3 266	4 037	4 505	3 659
Skogsveier	3 346	4 424	3 621	4 031	3 505	3 200	2 768	3 371
Overordnet veiplanlegging	0	0	0	0	0	0	13	0
Skogbruksplanlegging	499	917	1 295	1 239	2 865	1 800	1 990	2 200
Drift med taubane, hest o.a.	0	1	36	81	0	11	25	16
Tynning	0	0	18	51	3	69	3	135
Miljøtiltak	72	305	241	236	24	144	228	208
Andre tiltak i skogbruket	0	123	150	0	0	0	46	95
Ekstra skogkultursatsing	170	311	275	95	410	329	655	263
Energiflistilskudd **	0	1 013	642	409	121	-	-	-
Sum utbetalt tilskudd	9 725	12 200	10 296	9 055	10 194	9 590	10 233	9 947

* Gjelder registrert kostnad og tilskudd utbetalt til investeringer det enkelte år uavhengig om tiltakene er ferdige eller ikke. Gjelder både LUF- og statstilskudd. ** Ordningen med flistilskudd ble innført i 2009 og avslutta i 2013.

TILDELT OG UTBETALT TILSKUDD 2014

Forskrift-type	Nærings- og miljøtiltak i skogbruket	Ansvar pr. 1.1.2014 **	Tildelt	Inndratt	Utbetalt	Ansvar pr. 31.12.2014**
401	Miljøtiltak i skog	41 560	66 046	35 230	73 376	0
406	Skogkultur	0	4 679 239	1 500	4 677 739	0
407	Førstegangstynning	0	0	0	0	0
421	Andre tiltak i skogbruket *	45 954	285 260	33 138	292 122	5 954
482	Skogsveier	7 040 160	5 087 009	360 155	3 345 654	8 421 360
482-S	Flaskehalsar skogsveier	2 340 200	56 790	16 274	930 757	1 449 959
405	Taubane, hest o.a.	0	7800	0	0	7 800
480	Skogbruksplan	4 700 000	79 917	30 000	485 737	5 514 000
440	Flis	0	0	0	0	0
	Sum	14 167 874	10 262 061	476 297	9 804 385	14 149 253

* Inkluderer ekstra skogkultursatsing.

** Ansvar ved årsskiftene er tilskudd tildelt skogbrukstiltak, men ikke utbetalt.

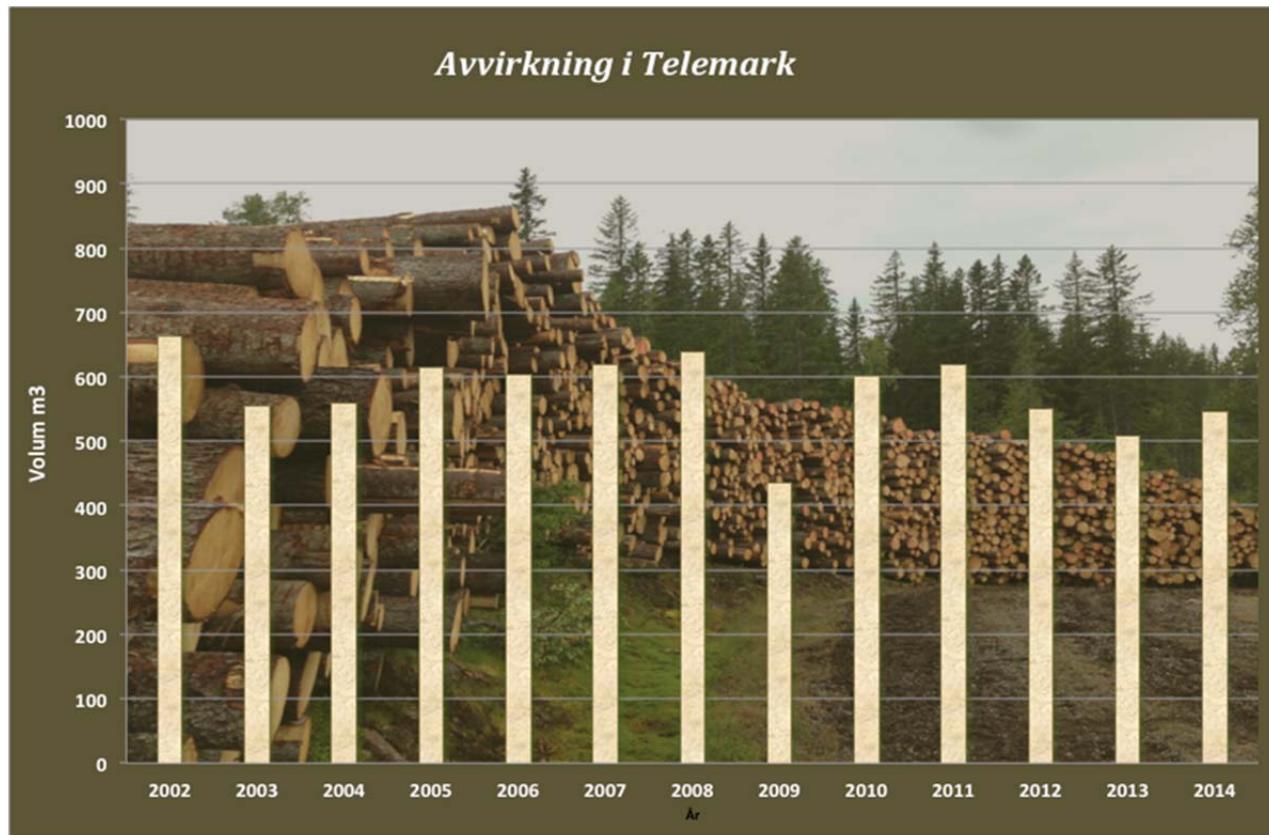
RESULTAT

		2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Hogst									
Tømmerhogst (uten ved til brensel)	m³	572 137	523 295	560 015	627 530	608 236	438 651	645 211	624 165
Bruttoverdi	mill. kr	188	152	169	213	205	125	222	222
Drift med taubane, hest o.a.									
Areal	daa	0	8	12	0	0	16	30	42
Tømmermengde	m³	0	43	112	0	0	230	689	535
Skogbruksplaner (etter avslutningsår)									
Skogbruksplanlegging*	daa	46 096	950 000	615 000	0	0	740 000	290 000	0
Etterregistrering MiS**	daa	0	0	0	0	0	422 000	0	0
Skogsveibygging (veier ferdig godkjent)									
Nye bilveier	m	3 360	5 417	7 714	6 814	2 618	2 720	2 325	5 200
Ombygde bilveier	m	21 200	30 518	41 090	24 440	33 770	27 360	37 065	46 031
Nye traktorveier	m	5 386	3 650	14 810	10 730	7 810	18 980	2 020	3 820
Ombygde traktorveier	m	2 250	2 400	14 450	7 711	3 720	18 230	11 100	6 915
Skogkultur									
Nyplanting	stk.	1 005 664	1 197 686	1 106 024	927 116	890 881	962 851	1 251 512	944 816
Nyplanting	daa	7 442	9 298	7 416	6 559	5 667	6 666	9 180	8 296
Etterarbeid	daa	22 662	22 314	19 547	17 162	19 622	24 540	21 544	22 549
Markberedning	daa	2 074	2 682	1 233	901	699	808	704	1 486
Stammekvisting	daa	92	49	66	130	179	103	147	194

* Fra og med 2014 vises taksert produktivt areal fra fellestakst. ** Alle kommuner har nå miljøregistreringer, og etterregistrering av MiS vil følgelig ikke være aktuelt.

SKOGBRUKET I TELEMARK 2014

AVVIRKNING

Tømmerhogsten i Norge var i 2014 den høyeste siden slutten på 80-tallet. Totalt ble det avvirket 9,9 mill. m³ tømmer til skogindustrien, en økning på 882.000 m³ fra 2013.

I Telemark ble det i 2014 avvirket 572 000 m³ til industriformål. I tillegg kommer avvirkning til ved og andre formål som ikke blir registrert i skogfondssystemet. Statistikken for Telemark viser at det i 2014 var en avvirkning på gjennomsnittlig nivå, der vi i mange år i den foregående tiårsperioden har hatt større hogstvolum.

Skogeierne sine bruttoinntekt av tømmeravvirkningen var i 2014 på 188 millioner kroner. Den samfunnsmessige ringvirkningen av dette, i form av arbeidsplasser og videreføredling gjennom hele næringskjeden, gir ringvirkninger som er mange ganger verdien av tømmeret.

Ressurskartleggingene viser en årlig tilvekst i skogene i Telemark på om lag 1,9 millioner m³. Når vi skal vurdere hvor stor andel av tilveksten som kan nytes kommersielt må vi ta hensyn til driftsforhold, miljøhensyn, tynningsuttak m.m. NIJOS (nå Skog og landskap) gjorde i 2004 en beregning av anbefalt balansekvantum, "Statistikk over skogforhold og ressurser i Telemark". Senere har Fylkesmennene i Agder og Telemark samarbeidet om utarbeidelsen av "Regional hovedplanplan for avvirkning av tømmer – Agder og Telemark 2014-2017". I begge planene er det antydet et bærekraftig avvirkningsnivå i Telemark på i underkant av 1 mill m³.

Under disse forutsetningene er det rom for å øke hogsten i Telemark betydelig, kanskje med opp til 400 000 m³ tømmer årlig. Bruttoverdien av ubenyttet tilvekst kan estimeres til over 100 millioner kroner årlig. Ut fra biologiske ressurser kan verdiskapningen fra skogen økes.

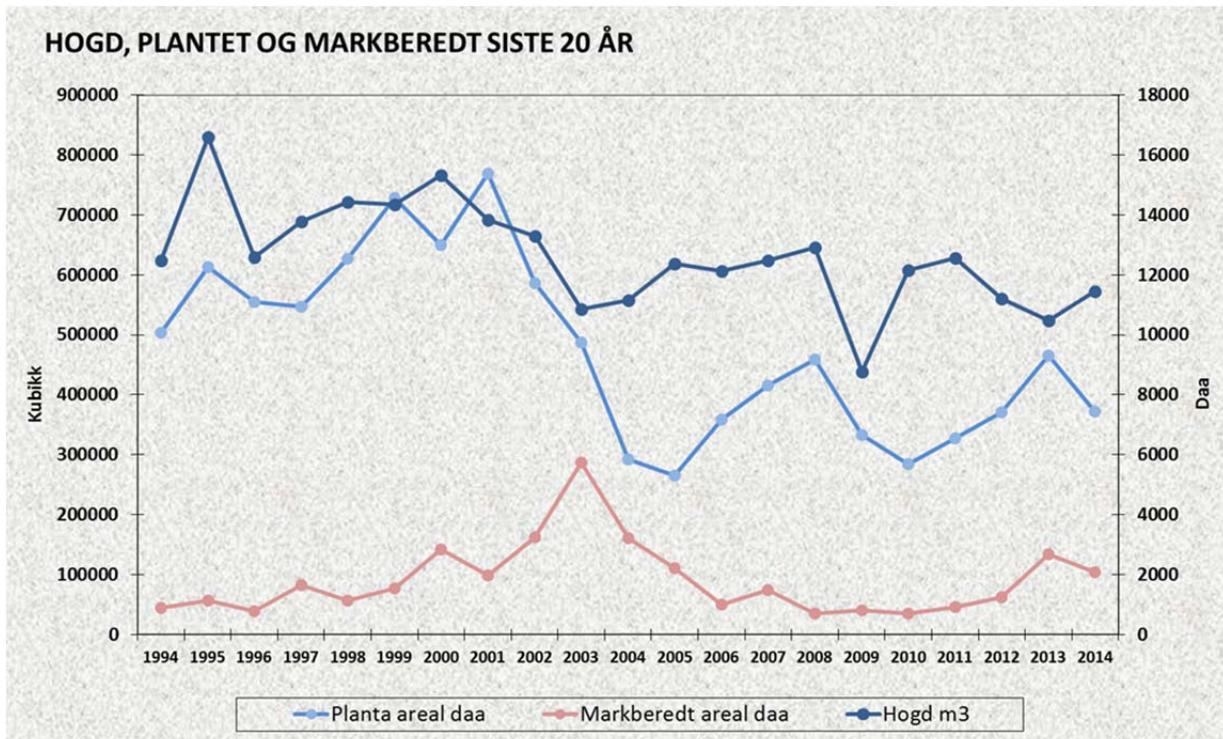
SKOGKULTUR

Investeringene i skogkultur var 16,5 millioner kr i 2014. Det er en reduksjon på 10 % fra 2013, men likevel over nivået i den siste tiårsperioden.

Det ble satt ut 1,0 millioner skogplanter ved nyplanting i Telemark i 2014. Det er en nedgang på 16 % fra 2013. Likevel har aktiviteten bare vært høyere tre år siden 2004. I tillegg blei det satt ut 60 000 planter ved suppleringsplanting. Planteaktiviteten bør kunne økes.

Det blei utført ungskogpleie på 22 600 daa i 2014. Det er som i 2013. Aktiviteten ligger under ønsket nivå. Vi har tro på en viss framgang innen skogkultur i 2015.

Det er et stykke igjen til optimalt investeringsnivå for skogkultur. Utviklingen i stående volum er avhengig av avvirkningen og skogbehandlingen. Det er kontinuerlig behov for å informere og bevisstgjøre skogeierne og det er nødvendig med en pådriverfunksjon i det lokale skogbruket for å holde skogkulturaktiviteten oppe.

Kilde: Skogkurs - Skogbrukets Kursinstitutt

Skogkultursatsing

Samarbeidet mellom AT Skog og Fylkesmennene i Agder og Telemark om skogkultursatsing er videreført i 2014. Dette innebærer bl.a. at AT Skog har en skogkulturleder med planting og ungskogpleie som hovedansvar i Telemark. Han samarbeider med lokale faghjelper som skal innhente skogkulturoppdrag. Fylkesmannen i Telemark støtter satsinga med rentemidler og BU-tilskudd. Vi mener denne satsinga er årsaken til at aktiviteten har stabilisert seg på et høyere nivå.

Kostnadsnivå skogkultur

Aktivitet	Totale kostnader kr
Nyplanting	7 442 daa 3 531 121
Supplerings-planting	60 230 stk. 237 707
Ungskogpleie	22 246 daa 8 300 558
Markberedning	2 074 daa 644 185
Stammekvisting	92 daa 30 475

TILTAK	Gjennomsnittskostnader
Markberedning	310 kr/daa
Nyplanting	3,51 kr/stk.
Suppleringsplanting	3,94 kr/stk.
Ungskogpleie, mekanisk	373 kr/daa
Stammekvisting	331 kr/daa

Markberedning i Svenseid

Foto: Hans Jørgen Aase

SKOGSKADER

Biller og sjukdommer

Kommunene rapporterer om små angrep av stor og liten granbarkbille i 2014.

I 2014 har det kommet mange rapporter om granrustsopp i Telemark. Granrustsoppen viser seg gjennom gulning og avdøring av nåler på gran. Sykdommen gir ubetydelige skader, men ved sterke angrep kan en hel nåleårgang bli borte.

(c) Halvor Solheim/Skog og landskap

Granrustsopp

Foto: Halvor Solheim

Vilt og smågnagerskader

Kommunene rapporterer om ingen eller små smågnagerskader i 2014

Brann

Det var 16 skogbranner i Telemark i 2014. Den største var på 100 daa. Telemark er godt forberedt på skogbrann, jf. Risiko- og sårbarhetsanalyse for Telemark.

Storm

Det var ikke omfattende stormskader i Telemark i 2014.

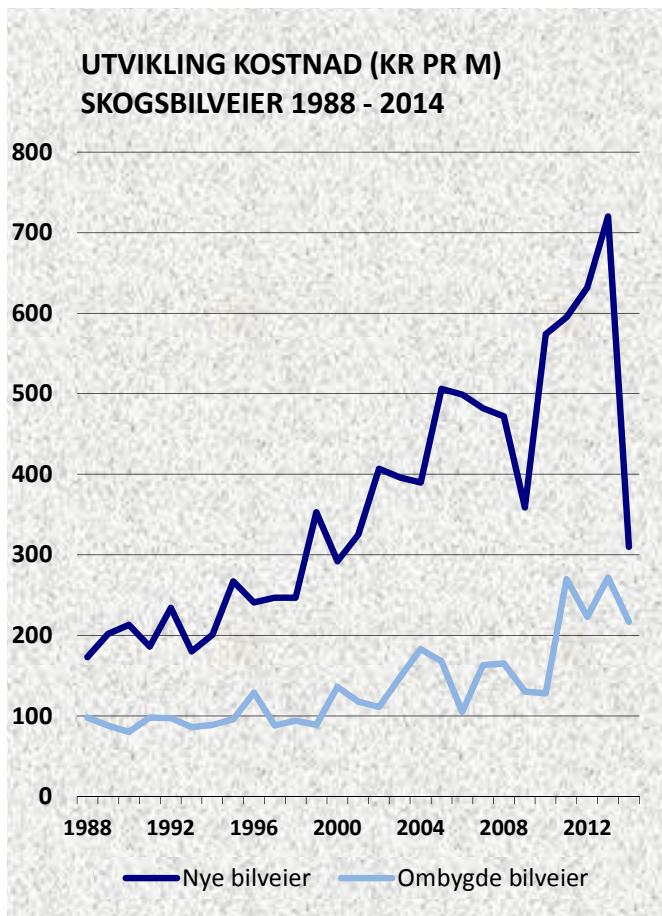
Flom

Norges vassdrag- og energidirektorat kom i 24.10.2014 med et oppgradert jordskredvarsle for Telemark fra grønt til gult nivå, det kom store nedbørsmengder i løpet av kort tid. Direktør for Øst Telemarkens brukseierforening, Nicolai Østhushus, beskrev i flg. nrk.no flomsituasjonen som ekstremt krevende, en ekstraordinær situasjon og verst siden 1987. Normalt kommer nedbøren som snø i høyere deler av fylket på denne tiden av året, mens i denne perioden kom nedbøren som regn over hele fylket, og da blir det vanskelig. I løpet av en uke fram til 25. oktober kom det nedbørsmengder fra 100 – 200 mm over store deler av fylket i flg. nettstedet seNorge.no. I flg. Landbruksdirektoratet ble det utbetalt 4,9 mill. kr til dekning av naturskader i Telemark i 2014, hvorav 3,6 mill. kr var knyttet til veier og broer, der skogsveier også er inkludert. Landbruksdirektoratet betalte ut samlet kr 176,6 mill. kr i naturskadeerstatninger i 2014.

SKOGSVEGER

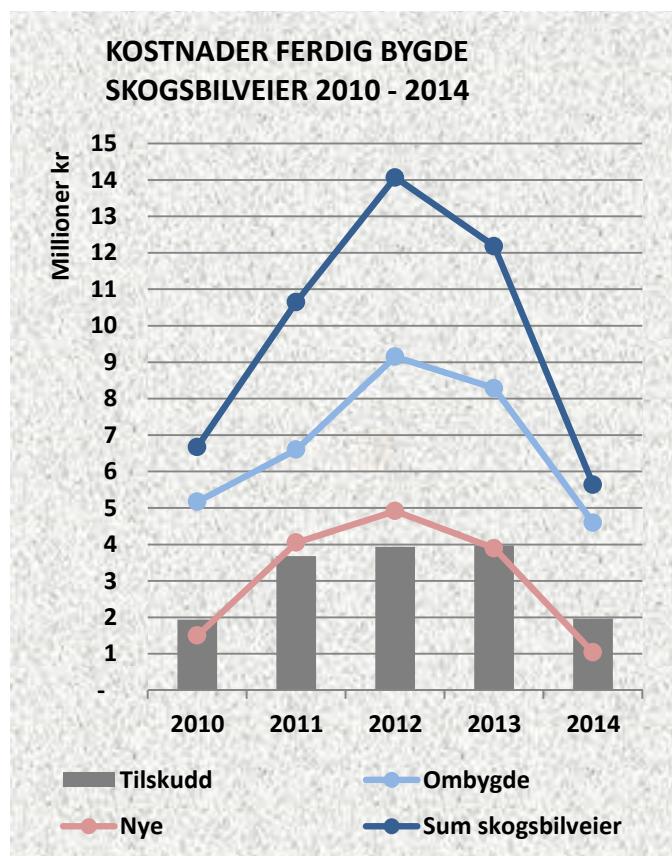
Det er foretatt store investeringer i skogsbilveinettet i Telemark også i 2014. Det ble ferdig bygd 3,3 km nye skogsbilveier i 2014, en nedgang på 2,1 km fra 2013. For å gjennomføre en sikker transport av tømmer på et stabilt skogsbilveinett som tåler tung bruk av tømmerbiler, regnsvann og klimapåkjenninger er det stort behov for ombygging av eldre skogsbilveier i Telemark, og det ble ombygd 21,2 km i 2014. Trass i stor aktivitet er det en nedgang i ombygde skogsbilveier på 9,3 km i forhold til 2013.

Samlet ble det gjennomført investeringer på 10,2 mill. kr uavhengig av om veien er ferdig eller ikke, tilsvarende investering var 13,5 mill. kr i 2013. Utbetalt mengde tilskudd er for 2014 kr 4,28 mill. kr for 2014, noe som er på samme nivå som 2013 da det ble utbetalt kr 4,51 mill. kr til tilskudd til ferdige veier og veier under arbeid. Investeringsnivået i skogsveier er altså tilnærmet uendret selv om mengden ferdigstilte skogsveier er lavere i 2014 enn i 2013.

Spesiell utfordring i Telemark er å bygge skogsbilveier med bruk av moderne byggeteknikk for å tåle økte nedbørsmengder og økt intensitet ved utkjøring av tømmer med tømmerbiler. Det arbeides med dette både gjennom generell rådgivning og tilskudsbehandling.

Retningslinjer for tildeling av tilskudd til skogsveier i Telemark ble fastsatt 20.12.2012 og revidert 24.01.2014. Retningslinjene har fokus på krav til byggeplan og byggemetode, prioritering av bilveier med solid byggekvalitet, rutiner for søknadsbehandling og økning av minste tillatte stikkrennedimensjon fra 300 til 400 mm.

Fylkesmannen arrangerte 2.12.2014 en dagsamling i Bø med tema bruk av ØKS til registrering og behandling av søknader om bygging og tilskudd, krav til kommunenes saksbehandling og rutiner for behandling av skogsveier og bruk av kartdatabaser i forbindelse med planlegging og godkjenning av landbruksveier. Landbruksdirektoratet deltok på denne dagssamlingen.

SKOGBRUKSPLANLEGGING

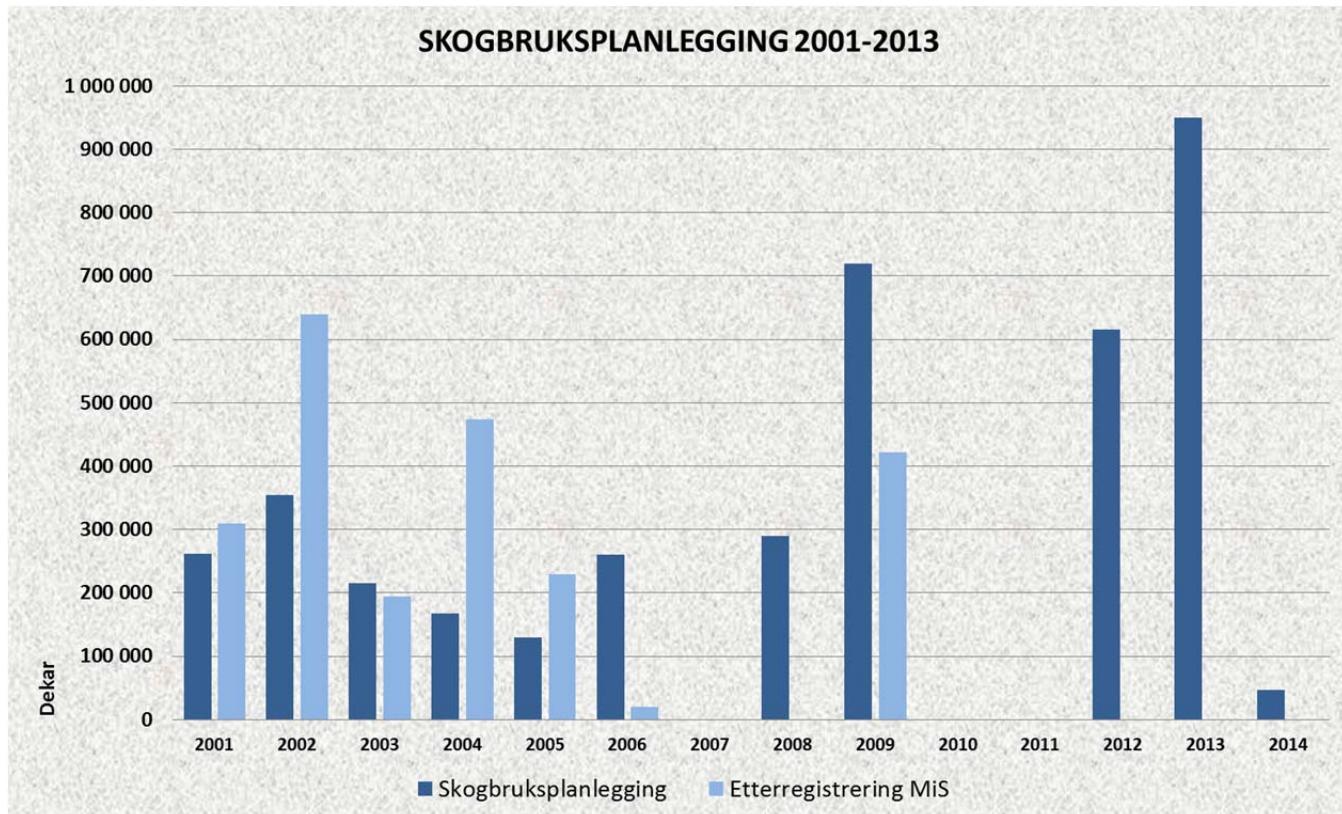
Alle skogeiere i Telemark har nå fått tilbud om digitale skog- og miljøplaner. Skogbruksplanleggingen utføres i dag som kommunevise fellestakster, uten at det utarbeides skogoversikter over de eiendommer hvor det ikke er bestilt plan. Dette betyr også at statistiskuddet i all hovedsak går til skogeiere som kjøper planer. I statistikken for skogbruksplanlegging vil dette synliggjøres gjennom at det årlige takserte arealene blir lavere en tidligere.

Planleggingen i Porsgrunn ble avsluttet i 2014, og skogeierne i Nissedal og Drangedal vil få sine planer i 2015. Arbeidet med skog- og miljøplaner er også startet opp i Kragerø, Kviteseid og Seljord.

Arbeidet med revidering av eksisterende hovedplan ble startet opp i 2014, og ny hovedplan for 2015 -2024 sendes på hørинг i februar 2015. Framdrifta i skogbruksplanleggingen i Telemark har også i 2014 fulgt eksisterende hovedplan.

Framdriftsplankart for skogtakster i Telemark

TREBRUK OG BIOENERGI

Økt bruk av trevirke

Det foreligger nasjonale politiske føringer før økt bruk i trevirke og Fylkesmannen i Telemark har i 2014 styrket innsatsen på dette området. Fylkesmannen i Telemark, Innovasjon Norge, Trebruk 014 AS og Notodden kommune arrangerte 25 oktober i felleskap «Trekonferansen i Telemark 2014». Konferansen belyste muligheter for økt trebruk, og presenterte erfaringer fra gjennomførte byggeprosjekter. Totalt var i underkant av 50 personer fra ulike fagmiljøer deltakere på konferansen.

Fylkesmannen har videre bidratt til etableringen av selskapet Trebruk 014 AS. Daglig leder fungerer som «tredriver». Dette er et samarbeid mellom Innovasjon Norge, fylkeskommunene, fylkesmennene og næringen i Buskerud, Telemark og Vestfold. I ny organisasjonsform er dette en videreføring av «Bygg i Tre» prosjektene. Tredriveren skal etablere aktiviteter i regionen innenfor de områdene som skaper størst verdiskaping gjennom mer bruk av tre. En av hovedutfordringene er å komme i kontakt med utbygger, særlig på større offentlige bygg, før premissene er lagt.

Ved årsskiftet 2014-2015 startet monteringen av treelementene i det første storskala massivtreprosjektet i Telemark. Studentsamskipnaden i Telemark (SiTel) bygger 103 nye studentboliger i Porsgrunn, fordelt på 8 bygg, samt et teknisk hus til vaskeri og boder.

Massivtre er en klimavennlig byggemetode som benytter trevirket i nye former. Hele treplater limes sammen i flere lag, produseres på fabrikk, og sages til etter mål. Boliger bygget med massivtre oppfattes med sine pustende, solide veggger som slitesterke, lune og lite energikrevende i forhold til dagens tradisjonelle bygg. Massivtre har også meget gode egenskaper med tanke på brann.

Med studentboligene i Porsgrunn får Telemark en lokal referanse som andre potensielle «tre»-utbyggere kan besøke og vi får en lokal entreprenør med massivtrekompetanse.

Massivtreelementene i dette prosjektet er produsert i Østerrike, på sikt er det håp om at markedet skal gi grunnlag for mer produksjon i Norge.

De første massivtreelementene heises på plass i Porsgrunn

Foto: Hans Jørgen Aase

Midler til kaianlegg

AT Skog SA fikk høsten 2014 tilsagn om midler fra Landbruksdirektoratet til utvidelse av tømmerkaien på Herre i Bamble kommune. Kaifronten skal utbedres og

forlenges til 120 m lengde. Dette vil gi mulighet for lagring av 2500–3000 m³ langs kaifront som kan lastes direkte med kranen på båten. Tiltaket skal gjennomføres i løpet av 2015.

Utskiping av tømmer fra Herre

Foto: AT-Skog

Bioenergi

Etter en positiv periode med utbygging av flere større fjernvarmeanlegg og mange gårdsanlegg har det generelt i 2014 vært noe mindre aktivitet innenfor bioenergisektoren. Lav strømpris og milde vintre har medført en marginal økonomi i mange av anleggene som har basert seg på innkjøp av flis.

Fylkesmannen i Telemark har laget en oversikt over biobrenselanlegg i fylket. Totalt har ca 70 anlegg fått støtte til utbygging fra IN og Enova. Vi kjenner ikke driftsstatus for alle, men antar at de fleste er i drift. Dette omfatter da alle typer anlegg, fra små ved- og flisfyrtे gårdsanlegg til store fjernvarmeanlegg. Totalt estimert bioenergileveranse er 80 GWh, men dette er usikre tall. Skien Fjernvarme AS i Skien og Thermokraft AS på Notodden er de to største biobaserte fjernvarmeanleggene i fylket.

Drangedal fjernvarme fikk sitt første driftsår i 2014. Anlegget er lokalisert på et industriområde utenfor selve tettstedet. Brenselet er flis, og samlet energimengde vil ligge på ca 2 GWh. Fysentralen har et innovativt design - gjennom glassflater er det fullt

innsyn inn i fysentralen, og forbipasserende kan følge driften via en skjerm ved siden av flisovnen.

Tilskuddet til energiflisproduksjon ble fjernet ved inngangen til 2014. Bortfallet av energiflisordningen ble fort synlig i skogbruket i Telemark i 2014 da interessen for heltredrifter raskt ble borte. Dette kan medføre at kunnskapen om denne driftsformen også forsvinner.

Felles prosjekt med Agder og Vestfold

I samarbeid med Agderfylkene og Vestfold ble det i 2014 startet et felles bioenergiprosjekt. Prosjektet har flere målgrupper, men retter seg særlig mot primærnæringen. Prosjektlederen skal jobbe for at ikke-fornybare energikilder og elektrisitet blir erstattet med bioenergi der det ligger til rette for det. Samtidig er det et mål at jord- og skogbrukere skal motiveres og utrustes til å ta del i verdikjeden som brenselsprodusenter eller varmeleverandører. Kjetil Øi er prosjektleder og bidrar utbyggerne med generell informasjon, enkel forstudierapport, økonomisk vurdering og hjelp til utforming av søknader til Bioenergiprogrammet.

Bynært skogbruk på Klyve.

Foto: Trond Indrebø

Drangedal fjernvarme

Foto: Hans Jørgen Aase

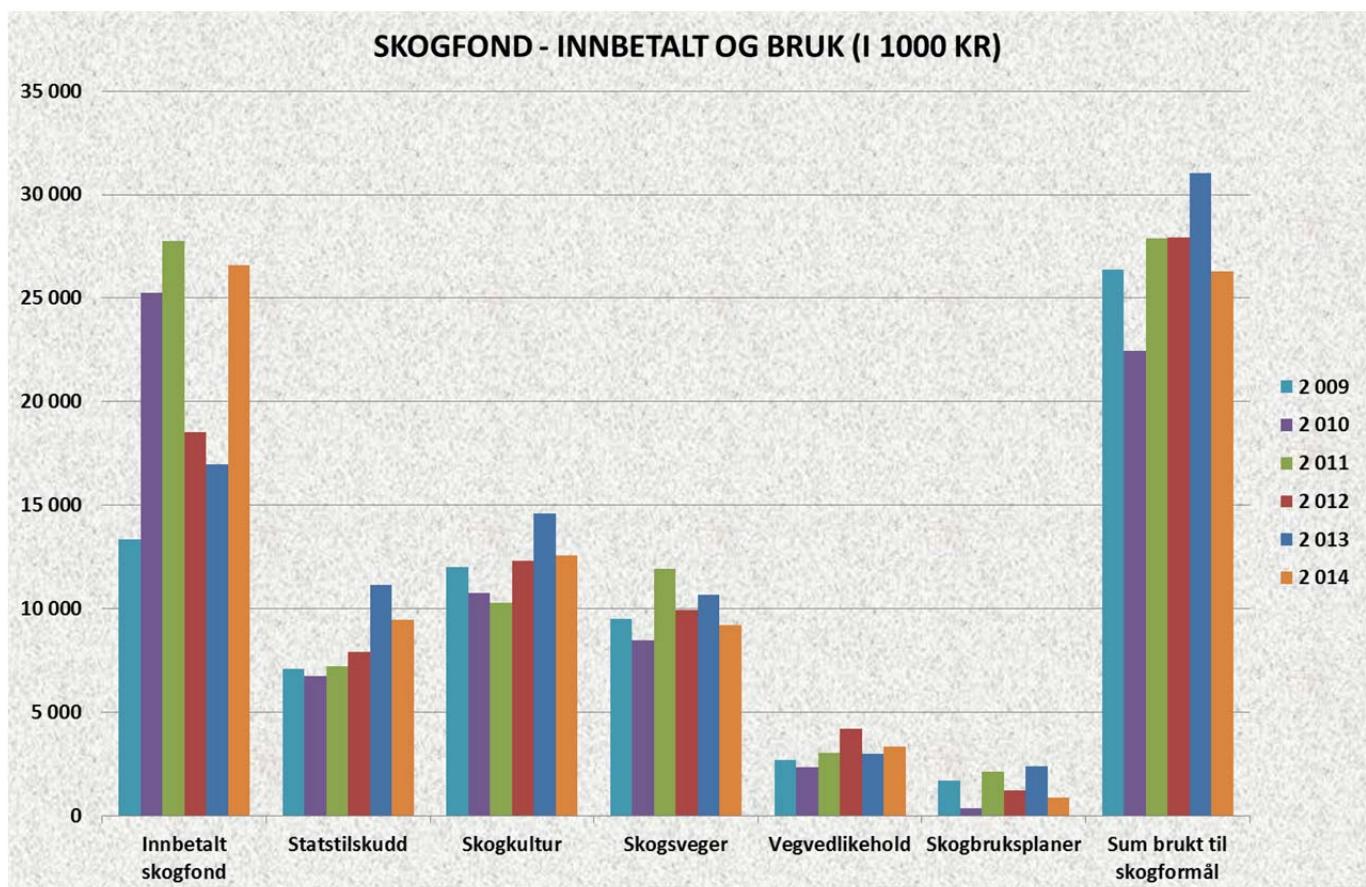
SKOGFONDSORDNINGEN

Skogfondet er et betydelig skogpolitisk virkemiddel og det viktigste økonomiske grunnlaget for investeringer i skogbruket. Skogeiere er pliktig til å sette av mellom 4 og 40 % av brutto tømmerverdi ved hogst til skogfondet. Ved bruk av skogfond gis det 85 % skattefordel på gitte skogbrukstiltak.

Skogeierne i Telemark har betydelige beløp innestående på skogfond, saldoen ved utgangen av

2014 var 96,3 mill. kroner. Gjennomsnittlig innestående skogfondbeløp pr eiendom var 14 800 kr 31. desember 2014 i Telemark.

Skogfondskapitalen bør i større grad investeres siden det både er privatøkonomisk og samfunnsmessig gunstig. Generelt øker skogfond interessen for å investere i ei svært langtids næring med stor betydning for fornybarsamfunnet.

KONTROLL AV SKOGTILTAK OG SKOGTILSTAND

Fylkesmannen og kommunene gjennomfører kontroll av det utøvende skogbruket. Det blir lagt spesiell vekt på at økonomiske virkemidler forvaltes målrettet og hensiktsmessig og at skogfondsordningen fungerer tilfredsstillende. Skogeiers ansvar for oppfølging av bærekraftforskriftens krav om foryngelse etter hogst er et annet forhold som det blir fokusert sterkt på. I tillegg til forvaltning av økonomiske virkemidler gjennomfører det offentlige skogoppsynet overvåking av naturforhold, skogskader og skogfaglige parametere.

FORVALTNINGSKONTROLL

Det ble foretatt forvaltningskontroll av skogkulturtildskudd (NMSK) i to kommuner i 2014. Kontrollen omfatta innekontroll og feltkontroll av fem tiltak. Det ble ikke registrert avvik, men det ble gitt 6 merknader. Tidligere har feltkontroll vist at noen kommuner ikke har kontrollert felt som de har rapportert om at er kontrollert. Dette er det umulig å avsløre ved innendørskontroller.

RESULTATKONTROLL MILJØ/FORYNGELSE

Dette er en nasjonal registrering der resultatene sammenstilles nasjonalt og presenteres i en rapport fra Norsk institutt for skog og landskap. I Telemark ble 100 felt trukket ut til resultatkontroll foryngelse/miljø i 2014. En kommune har ikke gjennomført kontrollen til tross for påminning og forlenga frist. Fylkesmannen har gått gjennom samtlige besvarte skjemaer og lagt vekt på samsvar mellom oppgitt bonitet, plantetall og tilfredsstillende foryngelse. Vi har merket oss forbedring i samsvaret mellom disse parameterne i og mener det skyldes tett oppfølging av oss.

KONTROLL MED SKOGSVEGER

Kommunene i Telemark har gjennomført resultatkontroll på samtlige av ferdig bygde skogsveianlegg som mottok tilskudd i 2014. Totalt ble det gjennomført 26 resultatkontroller på skogsveier med tilskudd, herav 4 nybygde og 14 ombygde skogsbilveier og 8 traktorveier. Fylkesmannen anbefaler at kontroll og oppfølging av veibyggingen i størst mulig grad foregår i løpet av byggeperioden for å unngå mangler ved endelig resultatkontroll som skal gjennomføres ved ferdigstilling av veier med tilskudd.

FORYNGELSESKONTROLL

Daværende statsråd Lars Peder Brekk satte i 2010 fokus på kontroll av og oppfølging av foryngelsesplikten. I 2014 ble 124 skogeiere med mer enn 250 m³ granavvirkning og uten registrert planting i skogfondregnskapet utvalgt av Landbruksdirektoratet for videre oppfølging. Av disse har kommunene registrert 99 som ok og 15 som *ok, men bør følges opp*. To felt skal kontrolleres. Fylkesmannen har ansvaret for en sak pga inhabilitet i kommunen.

SKOGFONDSKONTROLL

Fylkesmannen i Telemark har sendt det årlige brevet til kommunene om at de skal kontrollere minst 10 % av skogkulturtiltaka som får skogfond og/eller NMSK-tildskudd. Kommunene skal returnere et skjema som viser hvilke skogeiere og tiltak de har kontrollert.

Vegopprusting

Foto: Hans Jørgen Aase

TELEMARK SKOGOPPSYNSLAGS FAGUTFERD

Telemark Skogoppsynslag gjennomførte i tidsrommet 20-25-mai 2014 fagutferd til Schwarzwald i delstaten Baden-Württemberg i sør-vest Tyskland. Medlemmene i skogoppsynslaget er ansatte i kommunene og hos Fylkesmannens landbruksavdeling som har skogbruk som ansvarsområde. Med på denne fagturen var også ansatte i skogoppsynet i Aust-Agder, samt noen fagpersoner fra privatskogbruket. Totalt deltakerantall var 28 personer.

Ole Jørgen Wefald var reiseleder. Tidligere adm.dir i AT Skog, Dieter Oswald har sin forstuddanning fra dette området, og var med på utferden som faglig kontakt, kjentmann og tolk.

Fagturen ga i første rekke innsikt i status og utfordringer for tysk skogbruk. Selv om skogbruket i Tyskland fortonte seg svært annerledes enn i vårt land gav det svært nyttige og interessante perspektiver. Det var svært tankevekkende å se denne ressursinnsatsen og den langsiktigheten som lå til grunn. I kjølvannet av en kontinuerlig debatt mellom skogbruk og miljøinteresser her hjemme var det også nyttig å se de miljørestriksjoner, hensyn til friluftsinteresser og andre

brukergrupper av naturen tysk skogbruk var underlagt. Det spesielt i en delstat der partiet «de grønne» nå var representert i delstatsregjeringen.

Tyskland har tatt skritt mot fornybarsamfunnet, faser ut atomkraft og skal over på fornybare ressurser hvor bl.a. bioenergi står sentralt. Verden må over fra oljekarbon til fornybar karbon, noe som utløser et stort potensiale for landbruk- og skogbruksnæring. Freiburg promoterer seg aktivt som "Green City" på nett og delstaten Baden-Württemberg nevnes å være den som er kommet lengst i forhold til Energiewende.

En pågående debatt her til lands om bruk av utenlandske treslag, forslag til forskrifter for prioriterte arter og utvalgte naturtyper fikk også noen ekstra dimensjoner i løpet av fagturen vår, både mht. utvikling av skogressurser, biologisk mangfold og klimautfordringer. I tillegg til det faglige utbyttet er en slik fagtur med på å styrke fagmiljø og samarbeid skognæringa.

Douglasgran i Schwarzwald

Foto: Hans Jørgen Aase

TABELLER

HOGST 2014

Private, kommunale og offentlige skoger

	TØMMER FOR SALG						VED TIL BRENSEL ²⁾			SAMLET AVVIRKNING		
	Gran kmb	Furu kmb	Lauv kmb	Ved ¹⁾ kmb	Sum kmb	Bruttoverdi kr	Bar kmb	Lauv kmb	Brutto kr	Sum kmb	Bruttoverdi kr	Eiendommer stk
Porsgrunn	20 799	125	96	1620	22 640	7 491 918	140	560	161000	23340	7 652 918	35
Skien	71 100	12 581	1376	5855	90 912	31 886 521	800	3200	920000	94912	32 806 521	76
Notodden	35 228	44 605	3091	260	83 184	26 982 021	200	3000	790000	86384	27 772 021	94
Siljan	14 967	627	649	3 008	19 251	6 533 130	450	1 800	517 500	21 501	7 050 630	8
Bamble	23 831	10 321	270	3118	37 540	12 569 945	200	800	236000	38540	12 805 945	46
Kragerø 3)	6 560	3 942	994	706	12 202	3 771 071				12 202	3 771 071	31
Drangedal 3)	12 192	14 182	677	730	27 781	9 152 648				27 781	9 152 648	79
Nome	10 460	8 559	227	1577	20 823	6 817 617	200	1000	315000	22023	7 132 617	47
Bø	15 749	5 455	182	431	21 817	6 904 769	200	1000	315000	23017	7 219 769	56
Sauherad	20 262	17 128	69	2183	39 642	12 269 211	300	1400	445000	41342	12 714 211	63
Tinn	18 996	10 162	0	517	29 675	9 807 382	200	1500	400000	31375	10 207 382	37
Hjartdal	15 825	9 082	0	1469	26 376	8 507 237	100	700	151000	27176	8 658 237	44
Seljord	10 065	2 561	0	153	12 779	4 140 922	200	300	105000	13279	4 245 922	24
Kviteseid	18 746	7 204	263	1154	27 367	8 895 953	270	1080	310500	28717	9 206 453	52
Nissedal	9 141	28 411	180	1324	39 056	13 239 346	390	1560	448500	41006	13 687 846	56
Fyresdal	14 050	17 896	31	742	32 719	10 891 631	0	75	20000	32794	10 911 631	54
Tokke	13 539	4 813	14	174	18 540	6 042 820	50	500	126000	19090	6 168 820	31
Vinje	8 559	1 021	0	253	9 833	3 043 667	150	350	136500	10333	3 180 167	17
Sum 2014	340 069	198 675	8 119	25 274	572 137	188 947 809	3 850	18 825	5 397 000	594 812	194 344 809	850
Sum 2013	336 217	163 560	6 644	16 874	523 295	151 641 249	3 960	20 110	6 232 500	547 365	157 873 749	810
Sum 2012	363 788	176 555	8 059	11 613	560 015	169 171 240	4 400	23 350	7 626 000	587 765	176 797 240	995
Sum 2011	393 559	215 329	7 068	11 574	627 530	213 352 193	4 175	23 800	8 127 500	655 505	221 479 693	1 103
Sum 2010	366 913	223 838	8 600	8 885	608 236	205 071 707	5 040	23 550	8 206 550	636 826	213 278 257	1 064
Sum 2009	259 943	165 771	6 522	6 305	438 541	125 531 434	3 850	18 150	5 791 500	460 541	131 322 934	967
Sum 2008	395 750	232 525	9 109	7 827	645 211	222 245 171	4 750	19 850	6 376 000	669 811	228 621 171	1 238
Sum 2007	390 264	218 519	8 108	6 089	624 165	222 418 504	5 920	20 700	6 796 000	650 785	229 214 504	1 319
Sum 2006	374 456	217 413	8 821	5 292	605 982	183 739 252	4 360	18 670	6 097 750	629 012	189 837 002	1 757
Sum 2005	364 819	242 189	6 294	5 104	618 406	186 726 770	5 505	21 675	6 655 350	645 586	193 382 120	1 303

¹⁾ Tall fra VSOP (virkesdatabase for skog)

²⁾ Tall hentet fra kommunenes statistikk

³⁾ Ikke oppgitt tall for ved til brensel

Takåser på Tinnoset sag

Foto: Hans Jørgen Aase

SKOGKULTUR 2014

	Vurdert foryngelses- areal daa	Flate- rydding daa	Kjem. beh. daa	Foryngelsesareal, nyanlegg			Suppl- erings- planting stk	Ungskogpleie		Kostnader Pr. kbm avvirket kr	Skogeiere med utført skogkultur stk
				Mark- beredning daa	Planting daa	stk		Mekanisk daa	Kjemisk daa		
Porsgrunn	400	17			108	17 200	733	179	-	242 836	11
Skien	4 500	277	2	221	1 247	204 745	1 780	4 167	-	3 099 979	34
Notodden	5 000	154	30	637	842	111 020	13 490	2 657	94	1 987 796	24
Siljan	2 500	10	-	-	1 975	165 009	8 337	994	-	1 575 454	82
Bamble	3 000	55	-	1	427	57 975	1 350	1 871	12	1 343 362	36
Kragerø	960	67	-	-	70	11 900	-	691	-	427 393	35
Drangedal	2 250	-	-	-	115	25 400	1 200	1 432	3	669 917	24
Nome	1 100		-	332	364	63 050	9 080	1 485	15	1 262 848	61
Bø	1 050	1	-	15	171	26 640	1 080	386	-	461 674	21
Sauherad	2 100	40	-	-	363	54 100	930	1 462	4	969 936	24
Tinn	1 500	-	-	198	577	76 750	200	674	-	743 040	25
Hjartdal	1 400	9	-	10	194	25 600	-	412	22	341 248	13
Seljord	600	-	-	75	125	22 400	600	53	-	180 588	14
Kviteseid	1 900		-	95	417	72 375	6 150	838	-	760 801	28
Nissedal	2 700	-	-	95	75	14 200	1 000	1 793	-	685 333	18
Fyresdal	1 700	16	-	395	123	20 100	11 800	2 486	-	987 955	30
Tokke	400	76	-	-	123	20 200	2 500	666	-	518 022	28
Vinje	750	-	-	-	126	17 000	-	416	-	227 077	23
Sum 2014	33 810	722	32	2 074	7 442	1 005 664	60 230	22 662	150	16 485 259	35
Sum 2013	33 520	381	65	2 682	9 298	1 197 686	77 285	25 747	65	18 365 834	35
Sum 2012	36 350	1 145	73	1 233	7 416	1 106 024	22 125	19 328	219	16 712 845	30
Sum 2011	36 300	1 585	83	901	6 559	927 116	39 540	17 048	114	12 732 306	20
Sum 2010	36 815	1 077	104	699	5 667	890 881	53 285	19 622	379	12 984 232	20
Sum 2009	26 300	1 249	90	808	6 666	962 851	29 411	24 268	272	15 042 642	23
Sum 2008	43 600	680	78	704	9 180	1 257 512	24 275	21 230	314	15 077 603	25
Sum 2007	33 940	413	65	1 486	8 296	944 816	25 910	22 413	136	12 196 048	20
Sum 2006	34 865	346	156	999	7 175	892 509	42 968	16 288	349	14 652 937	24
Sum 2005	30 520	521	430	2 214	5 303	757 152	35 310	26 064	531	11 296 323	18
											718

Fuglekassesnekring på Dyrsku'n 2014

Foto: Hans Jørgen Aase

SKOGFOND 2014

I 1000 kr	Innstående skogfond 1. jan. 2014	INNBETALT			UTBETALT							Innstående skogfond 31. des 2013			
		Skog-fond	Stats-tilskudd	Under 10 daa	Skog-kultur	Skogs-veger	Vei-vedlike-hold	Skog-brugs-planer	Miljø-tiltak	Diverse formål	Sum til skog-formål	Fritt skog-fond	MVA	Under 10 daa	
Porsgrunn	1 827 141	1 811 732	564 807	0	101 360	204 468	99 772	709 309	0	1 228	1 116 137	0	39 091	0	3 065 014
Skien	6 184 107	2 716 161	1 607 501	0	1 691 059	1 104 882	88 369	40 568	0	24 076	2 948 954	0	34 608	0	7 507 646
Notodden	11 095 708	4 989 270	1 027 982	97 701	1 818 306	1 256 511	833 404	1 121	0	77 139	3 986 481	79 940	76 768	0	13 067 472
Siljan	623 060	297 449	456 248	0	403 752	93 947	0	1 318	0	0	499 017	4 921	900	0	871 919
Bamble	5 132 236	2 640 041	405 471	0	1 066 469	474 388	217 312	0	625	25 744	1 784 538	101 485	38 865	0	6 252 860
Kragerø	3 583 207	478 815	129 550	0	388 625	50 161	84 839	0	0	9 266	532 891	0	0	4 671	3 654 010
Drangedal	7 934 571	1 681 273	712 738	0	674 785	964 446	411 963	10 000	0	43 354	2 104 547	844	9 912	2 496	8 435 783
Nome	5 468 275	629 860	576 745	5 353	864 286	301 712	182 589	4 600	0	6 570	1 359 757	30 000	9 548	19 081	5 061 848
Bø	4 161 101	1 120 619	172 072	0	428 748	104 785	127 154	1 530	0	16 186	678 403	50 000	9 844	5 070	4 705 474
Sauherad	5 350 039	1 009 865	354 597	42 918	965 847	420 480	69 526	5 500	0	8 864	1 470 216	0	15 297	0	5 277 568
Tinn	5 130 943	1 130 681	678 838	0	633 607	162 002	170 551	15 461	0	18 363	999 984	0	13 191	1 803	5 919 822
Hjartdal	5 108 054	914 268	109 420	0	342 472	123 934	182 371	43 441	0	22 292	714 510	85 514	19 452	48 565	5 182 479
Seljord	3 020 023	265 124	522 137	38 234	139 938	527 658	29 800	0	0	1 369	698 765	4 544	19 626	0	3 122 582
Kviteseid	5 126 602	1 547 604	466 999	0	708 511	920 902	209 401	0	0	8 572	1 847 386	0	66 522	-4 000	5 177 797
Nissedal	5 141 458	1 995 276	232 755	1 146	678 309	154 785	226 137	32 400	0	12 433	1 104 064	0	10 559	0	6 291 400
Fyresdal	4 693 869	2 331 786	810 975	0	1 042 925	1 590 307	182 717	3 896	0	20 082	2 839 928	521	44 910	12 387	4 931 997
Tokke	4 270 733	751 606	481 080	83 225	443 932	659 744	118 178	0	0	19 314	1 241 168	0	6 575	0	4 343 901
Vinje	3 421 170	272 609	144 551	1 317	194 227	66 000	89 011	0	0	15 045	364 283	0	26 284	0	3 449 080
Sum 2014	87 272 298	26 584 039	9 454 466	269 894	12 587 156	9 181 111	1 323 095	869 144	625	329 897	26 291 028	357 769	441 951	90 073	96 318 655
Sum 2013*	91 497	16 989	11 144	167	14 583	10 679	2 967	2 362	5	139	31 029	849	632	9	87 272
Sum 2012	93 979	18 543	7 917	244	12 316	9 932	4 198	1 238	17	89	27 943	388	856	4	91 497
Sum 2011	88 205	27 772	7 197	62	10 262	11 908	3 010	2 125	19	381	27 903	292	893	97	93 979
Sum 2010	79 642	25 267	6 755	347	10 748	8 457	2 335	349	1	432	22 464	723	498	124	88 205
Sum 2009	86 563	13 365	7 104	356	12 008	9 517	2 702	1 684	9	454	26 374	421	916	37	79 640
Sum 2008	80 567	26 468	7 394	506	12 822	9 549	3 397	163	16	425	26 755	747	828	41	86 563
Sum 2007	71 361	27 470	6 683	508	10 557	10 485	2 131	508	3	491	24 174	198	983	101	80 567
Sum 2006	64 082	17 249	6 239	48	6 887	6 115	1 864	1 864	348	15 214	216	777	46	71 361	
Sum 2005	62 007	16 717	8 001	45	9 079	8 705	3 113	681	21 578	96	977	35	64 082		

* Tidligere år er oppgitt i hele 1000 kr

Vindfall og ung elgjeger

Fot: Hans Jørgen Aase

Kontroll av nybygd skogsbilvei veikl. 3 Stueheiavegen i Skien kommune. Skogsveien er planlagt av AT Skog og er et eksempel på vei bygd med bærelag av sprengt fjell fra traseen og maskinknust grus i slitelaget, permanent vei resistent mot regnsvall og kan brukes gjennom hele året uavhengig av nedbørsforhold.

Foto: Per Kristoffersen

FYLKESMANNEN I TELEMARK
LANDBRUKSAVDELINGEN

Postadresse:
Postboks 2603
3702 Skien

Besøksadresse:
Gjerpensgt. 14, Bygg F
Skien
Telefon: 35 58 61 10
Telefaks: 35 52 85 90
E-post: fmtepost@fylkesmannen.no
Internett: www.fylkesmannen.no/telemark

Korte lengder. Tømmerdrift i Gransherad.

Foto: Hans Jørgen Aase

Forsidebilde: Det lysner i skogen, stemningsbilde fra skogbrann ved Hea i Lisleherad, juni 2014.
Foto: Hans Jørgen Aase